

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365
4100 AJ Culemborg
tel: 0345-512710
fax: 0345-519849
www.buwa.nl

Gemeente Roosendaal
Mevr P. de Waal
Postbus 5000
4700 KA Roosendaal

datum: 8 april 2010
uw kenmerk: 10.03921
ons kenmerk: 10-204/10.05125/DirKr
auteur: M. Boonman
projectleider: F. Brekelmans

Notitie effecten op beschermde soorten Bloemschevaert te Roosendaal

Inleiding

De Gemeente Roosendaal is voornemens om in het gebied de Bloemschevaert te Roosendaal bestaande woningen te slopen om plaats te maken voor nieuwbouw. Hierbij zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van soorten planten en dieren die beschermd zijn krachtens de Flora- en faunawet.

Plangebied en werkzaamheden

Het plangebied bestaat voornamelijk uit bebouwing en groenstroken en is momenteel in gebruik als centrum voor wonen en zorg (foto 1). Het plangebied is gelegen in het oosten van Roosendaal en ligt ingeklemd tussen de Cinnaberdijk in het zuiden, Chromietdijk in het westen en een watergang in het noorden en oosten.

Onderdeel van de herstructurering is het slopen van de bestaande woningen en voorzieningen, om plaats te maken voor nieuwbouw. De aanvang van de sloop staat gepland voor begin 2011.

Foto 1. Covelijndijk in plangebied.

Methodiek

Het plangebied Bloemschevaert is op 6 april 2010 bezocht door twee medewerkers van Bureau Waardenburg¹. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken en expert judgement is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. In het bijzonder zijn de aanwezige bebouwing en bomen beoordeeld op hun potentiële geschiktheid voor vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermde nestplaats.

Aanvullend op het terreinbezoek heeft beperkt bronnenonderzoek plaatsgevonden. Voor een actueel overzicht van beschikbare informatie over beschermde soorten die in de regio voorkomen, is het Natuurloket op internet (www.natuurloket.nl) bezocht .

Om een eerste indruk te krijgen van het belang van het plangebied voor vleermuizen is het veldbezoek gedeeltelijk in de avonduren uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een Pettersson D240x bat detector. Met name is gelet op het belang van het plangebied als verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute van vleermuizen. Hiervoor is tijdens schemering gepost bij bebouwing om uitvliegende dieren waar te nemen, vervolgens is het gebied doorlopen en zijn potentieel geschikte locaties bezocht. Aanvullend is gebruik gemaakt van een zaklamp om extra informatie te verkrijgen over het gedrag van vleermuizen.

Resultaten

Flora

In het plangebied zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen. Op grond van het ontbreken van geschikte biotopen worden natuurlijke groeiplaatsen van deze soorten ook niet verwacht.

In de omgeving van het plangebied (km hok x:92, y: 393) is het voorkomen van een beschermde plantensoort (tabel 2/3 van de Flora- en faunawet) bekend (www.natuurloket.nl). Naar verwachting betreft dit verwilderde exemplaren en geen natuurlijke groeiplaats.

Ongewervelden

In het plangebied zijn geen beschermde ongewervelden aangetroffen. Op grond van het ontbreken van geschikte biotopen worden deze soorten ook niet verwacht.

Vissen

Door het ontbreken van wateren in het plangebied is het voorkomen van beschermde vissoorten uitgesloten. Het plangebied is langs een watergang gesitueerd. In deze watergang worden echter geen werkzaamheden uitgevoerd (bron: Gemeente Roosendaal). Derhalve is de watergang niet bemonsterd.

¹ Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet worden drie beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit Tabel 1 geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. In voorkomende gevallen hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Voor soorten van Tabel 2 en 3 en (broed)vogels geldt geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij overtreding van verbodsbepalingen. In de lopende tekst is per beschermde soort aangegeven in welke categorie deze is opgenomen.

Amfibieën

De oevers van de watergang en de tuinen die hier naast liggen, vormen vermoedelijk landbiotoop van algemeen voorkomende amfibieën als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Tijdens het bezoek op 6 april is één exemplaar van de gewone pad waargenomen. Deze soort plant zich waarschijnlijk voort in de watergang.

Strikter beschermde soorten amfibieën (tabel 2/3 Flora- en faunawet) zijn in het plangebied niet te verwachten door het ontbreken van geschikt biotoop en waarnemingen in de directe omgeving.

Reptielen

In het plangebied zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Op grond van het ontbreken van geschikte biotopen en waarnemingen in de directe omgeving worden deze ook niet verwacht.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats²

De hoge flat is potentieel geschikt als broedplaats van de gierzwaluw. In het plangebied werd een plukplaats van sperwer gevonden. Nesten van huismus en sperwer werden tijdens het veldbezoek echter niet aangetroffen en het is onwaarschijnlijk dat zij later in het jaar wel in het plangebied zullen voorkomen.

Broedplaatsen van overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaats kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn diverse beschermde grondgebonden zoogdieren te verwachten als bosmuis, gewone bosspitsmuis, egel, huisspitsmuis en mol. Dit zijn algemene soorten en komen voor in tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Van de strikter beschermde grondgebonden zoogdieren is de eekhoorn mogelijk incidenteel in het plangebied aanwezig, gelet op de aanwezigheid van geschikt leefgebied in het buitengebied van de stad. Nesten van eekhoorns zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en het is onwaarschijnlijk dat zich een populatie van eekhoorns in het plangebied bevindt.

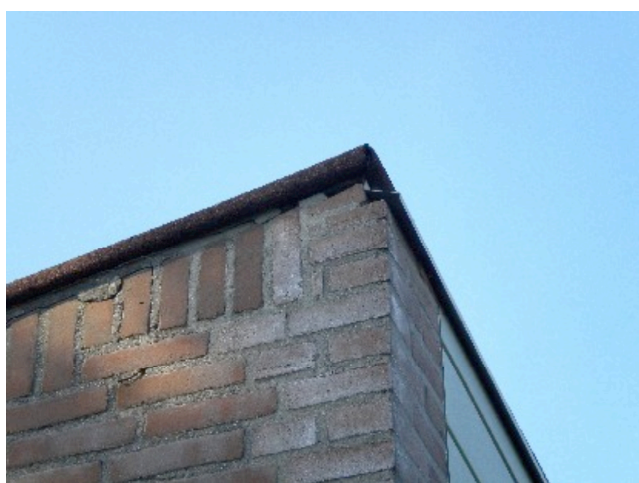

Foto 2. Potentieel geschikte verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis.

² Het ministerie van LNV beschouwt de nesten van tenminste de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw (toelichting ontheffingsformulier, augustus 2009).

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn drie soorten vleermuizen waargenomen, namelijk de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. De eerste twee genoemde soorten zijn gebouwbewonend. Het is mogelijk dat verblijfplaatsen van deze soorten in het plangebied voorkomen omdat veel gebouwen geschikt zijn als verblijfplaats (foto 2). Verblijfplaatsen werden tijdens het bezoek niet vastgesteld, maar het is mogelijk dat deze tijdens nader onderzoek wel gevonden zouden worden. De bomen in het plangebied zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen in verband met het ontbreken van holtes, scheuren of loshangende schors. De watergang vormt waarschijnlijk een waardevol foerageergebied van enkele vleermuissoorten. Deze ligt echter net buiten het plangebied. In het plangebied zijn slechts enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Belangrijke vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen niet te verwachten door het ontbreken van geschikt biotoop en het besloten karakter van het gebied. Paarplaatsen van gewone- of ruige dwergvleermuis kunnen in het plangebied aanwezig zijn.

Effecten

Amfibieën

In het plangebied komt landbiotoop van gewone pad en mogelijk bruine kikker en kleine watersalamander voor. De ingreep zal leiden tot een tijdelijk verlies van (een beperkt deel van het) leefgebied. Gelet op de hoeveelheid beter leefgebied in de omgeving (parken, oevers) kunnen negatieve effecten op de lokale populatie worden uitgesloten.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats³

De hoge flat is potentieel geschikt als broedplaats van de gierzwaluw. De gierzwaluw komt niet voor op de rode lijst. Daarnaast zijn in het stedelijke gebied van Roosendaal voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig. De flat zal daarom niet van wezenlijk belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door (kunstmatige) nestgelegenheid aan te bieden.

Grondgebonden zoogdieren

De ingreep zal leiden tot een beperkt (tijdelijk) verlies van (een deel van het) leefgebied van bosmuis, gewone bosspitsmuis, egel, huisspitsmuis en mol. Daarnaast kunnen als gevolg van de ingrepen mogelijk verblijfplaatsen van deze soorten vernietigd worden en mogelijk enkele dieren gedood. Dit heeft geen negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van aanwezige populaties.

Vleermuizen

Het is mogelijk dat de te slopen gebouwen worden gebruikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger (zomer- en/of winterverblijf). Deze soorten zijn waargenomen in het plangebied. Daarnaast is het voorkomen van paarplaatsen van vleermuizen in het plangebied mogelijk.

³ Het ministerie van LNV beschouwt de nesten van tenminste de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw (toelichting ontheffingsformulier, augustus 2009).

Aangezien de nieuwbouw mogelijkheden kan bieden voor nieuwe verblijfplaatsen, en paarplaatsen is de verwachting dat de ingreep geen permanente aantasting van de functionaliteit van het gebied hoeft te betekenen. Op dit moment is door het ontbreken van een volledige inventarisatie niet goed in te schatten wat de effecten van de voorgenomen ingreep op vleermuizen zijn. Indien de ligging van verblijfplaatsen bekend is kan schade beperkt worden door gefaseerd te slopen, waarbij kraamkolonies in de zomer worden ontzien (slopen in najaar of winter). De functie die het plangebied vervult voor vleermuizen wordt pas duidelijk wanneer informatie beschikbaar is over het aantal, de locatie en type verblijfplaatsen van welke vleermuissoorten. Zonder deze informatie is niet goed te onderbouwen welke mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om eventuele calamiteiten te voorkomen en de (mogelijke) functie die het plangebied heeft voor vleermuizen in stand te houden. Nader onderzoek wordt daarom aanbevolen.

Conclusie

Flora- en faunawet

In het plangebied komen soorten van Tabel 1 van de Flora- en faunawet voor, te weten algemeen voorkomende beschermde amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Voor deze soorten geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontheffingen en hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Het plangebied heeft mogelijk een functie als broedgebied voor de gierwaluw. De nesten van de gierwaluw zijn jaarrond beschermd middels artikel 11 van de Flora- en faunawet. Mocht deze soort daadwerkelijk in het plangebied broeden dan dient voorafgaand aan de sloop van de bebouwing een alternatieve nestlocatie (bijvoorbeeld gierwaluw dakpannen) aangeboden te worden. Op deze manier blijft deze functionaliteit van het broedgebied in tact. Door in de nieuwbouw nestgelegenheid te creëren wordt de functie duurzaam behouden. In dat geval hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

In het plangebied komen in ieder geval gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis voor. Het is mogelijk dat specifiek gewone dwergvleermuis en laatvlieger van de bebouwing gebruik maken. Vaste rust- en verblijfplaatsen van de rosse vleermuis zijn niet te verwachten vanwege het ontbreken van daartoe geschikte boomholtes. Tevens foerageert de soort veelal op grote hoogte en is niet gebonden aan landschappelijke structuren. Het plangebied als zodanig biedt geen belangrijke functie als foerageergebied en/of vliegroute.

De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn strikt beschermd door de Flora- en faunawet (tabel 3). De sloop kan daarom gevolgen hebben op deze twee soorten. Omdat in de directe omgeving van het plangebied veel geschikt leefgebied van de gewone dwergvleermuis aanwezig is, heeft de geplande sloop geen negatieve gevolgen voor de gunstige staat van instandhouding van de lokale of landelijke populatie van de gewone dwergvleermuis. Nader onderzoek wordt aanbevolen omdat op voorhand niet is in te schatten welke mitigerende maatregelen nodig zijn.

Aanbevelingen

Bij het verwijderen van bomen en/of beplanting dient verstoring van broedvogels te worden voorkomen. Aanbevolen wordt de bomen en/of beplanting buiten het broedseizoen te

verwijderen. Het broedseizoen loopt vanaf half maart tot en met augustus. Indien de werkzaamheden binnen dit seizoen zijn gepland kunnen deze worden uitgevoerd indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Dit kan door voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden de bomen en/of beplanting te controleren op nesten.

Geadviseerd wordt naar het voorkomen van vleermuizen en gierzwaluw nader onderzoek uit te voeren. Van deze soorten kan op basis van de quickscan onvoldoende worden ingeschat wat de mogelijke effecten zijn van de geplande ingreep en welke mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om de (mogelijke) functie die het plangebied heeft voor vleermuizen in stand te houden. Het onderzoek naar de gierzwaluw kan worden gecombineerd met vleermuisonderzoek.

Uitgaande van een mogelijke functie van het plangebied als verblijfplaats van vleermuizen worden op voorhand de volgende maatregelen aanbevolen.

Voorafgaand aan de sloop dienen alternatieve verblijfplaatsen aangeboden te worden zoals bijvoorbeeld vleermuiskasten (hiervoor is geen onderzoek nodig).

Gelet op het aantal gebouwen lijkt het onwaarschijnlijk dat de sloop binnen een korte periode uitgevoerd kan worden. Geadviseerd wordt daarom om de sloop gefaseerd uit te voeren. De gebouwen waar een verblijfplaats van vleermuizen is vastgesteld kunnen dan precies in de minst schadelijke periode gesloopt worden. Voor de gewone dwergvleermuis is dit april-begin mei en augustus. Door specifieke aanpassingen aan de uitvliegopening voorafgaand aan de sloop kan voorkomen worden dat vleermuizen tijdens de werkzaamheden nog in het gebouw aanwezig zijn. Nader onderzoek zal aangeven welke gebouwen dit betreft.

Door bij de nieuwbouw nieuwe potentiële verblijfplaatsen aan te bieden wordt de functie van het leefgebied niet aangetast en is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met Floris Brekelmans (projectleider).

Akkoord voor uitgave:

G.F.J. Smit.
Teamleider

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Roosendaal

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2001.

Bijlage

Veldformulier <i>Quick Scan</i>		 Bureau Waardenburg bv <small>Adviseurs voor ecologie & milieu Postbus 365, 4109 AD Castricum Telefoon 0245 - 512710, Fax 0245 - 519849 e-mail: wdb@bureau.nl website: www.bureau.nl</small>		Projectnr:10-204		Naam plangebied: Bloemschevaert	
Het gehele terrein vlakdekkend doorlopen? JA		Datum: 6 april 2010.....		Medewerker: Martijn Boonman Dirk Kruijt			
Foto's gemaakt? JA		Begintijd: 17:00		Eindtijd: 22:00			
Gebruikte instrumenten/werktuigen: Pettersson D240 x, zaklamp							
Gesproken met (omwonende/beheerder):							
Beschrijving plangebied		ja	nee	deels	nvt	opmerkingen	
beschrijving relatie plangebied met omgeving gemaakt?		X					
beschrijving openheid terrein, verstoring gemaakt? mogelijkheden weidevogels, watervogels, wintervogels?		X					
beschrijving verschillende vegetaties gemaakt? samenstelling, structuur, voedselrijkdom		X					
beschrijving vleermuislandschapselementen gemaakt? aanwezigheid (doorlopende) lanen, vaarten, dijken, bosschages		X					
beschrijving bos gemaakt? ouderdom, soorten, structuur mogelijkheden holbewoners					X		
beschrijving watertype gemaakt? sloot, ven, breedte, kwel, bodemtype tijdelijkheid enz.					X		
beschrijving schuurtjes/gebouwtjes gemaakt? ouderdom, opbouw, tbv soorten mogelijkheden dierlijke bewoning		X					
Land- en watervegetatie							
controle beschermde planten let ook op (onbeschermde) Rode lijstsoorten		X					
controle waardplanten van beschermde vlinders, libellen, kevers		X					
Wateren							
controle zoetwatermosselen (bittervoorn broedkamers)					X		
controle ei(sno)eren van salamanders, kikkers, padden, vissen					X		
bemonstering amfibieën, vissen, waterkevers, libellenlarven met schepnet					X		
bemonstering platte schijfhoren waterplanten uit sloten meenemen					X		
Gebouwen, erven, verharding							
controle uilen, marters, zwaluwen geschiktheid, nesten, mest enz.		X					
controle vleermuizen invliegopeningen, verblijfplaatsen, mest, aanwezigheid		X					
controle daken op broedende meeuwen, sterns, steltlopers , eventueel navragen bij lokale groepen.				X			
controle plaatmateriaal, tegels, boomstammen omkeren voor amfibieën, reptielen en zoogdieren		X					
controle muurplanten		X					

Sporen e.d.					
controle	holen en legers	X			
in grond, oever of onder waterlijn					
controle	nesten	X			
vogel, dwerg/hazelmuis eekhoorn, mierenhopen, broeihopen					
controle	boomholten	X			
vleermuizen, marters, uilen, andere holenbroeders					
controle	pootafdrukken, krabsporen	X			
haren, veren, dode dieren					
controle	uitwerpselen, braakballen	X			
prooiresten, knaagsporen aan planten					
controle	huidjes	X			
libellen, hagedissen, slangen					
controle	huisjes	X			
wijngaardslak					
bemonstering	strooisel			X	
korfslakken (nb: zelden van toepassing)					
Opmerkingen (bijv. in kader gebruikte ontheffing FFW) (o.a. materiaal uit veld meegenomen voor determinatie?)					